

ВПЛИВ ЕКОЛОГІЧНИХ ІНСТРУМЕНТІВ НА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

асист. Кліменко О.В., студент Коренєва А.

Охорона довкілля – одне з найважливіших завдань кожного громадянина, підприємств, організацій та країни в цілому. У розвинутих країнах все більшої популярності набуває екологічно орієнтована стратегія економічного зростання.

Розвиток підприємства нерозривно пов'язаний з ефективністю виробництва, забезпеченням випуску необхідної кількості сучасних виробів та покращення їх якості, досягнення конкурентоспроможності продукції на світовому ринку.

Конкурентоспроможність підприємства - це його комплексна порівняльна характеристика, яка відбиває ступінь переваг над підприємствами-конкурентами по сукупності оціночних показників діяльності на певних ринках та за певний проміжок часу.

Загострення конкурентної боротьби поміж фірмами-виробниками змушує їх шукати нові засоби впливу на рішення покупців. Одним з таких шляхів є екологізація виробництва.

Екологічні вимоги СОТ та інструменти їх реалізації пов'язані в основному з продуктовою політикою (Інтегрована продуктова політика – Integrated Product Policy). Це політика, що ґрунтується на всьому екологічному життєвому циклі продукції з метою скорочення негативного екологічного впливу продукту на навколишнє середовище і здоров'я людей – від видобування сировини до утилізації відходів. Це, по суті, політика сталого розвитку, орієнтована на зміну нестійких моделей виробництва і споживання на екологічно чисті моделі.

У розвинутих країнах-членах СОТ широко застосовується комплекс міжнародних екологічних стандартів ISO серії 14000 "Системи управління навколишнім природним середовищем" (Environmental Management Systems – EMS). Стандарти ISO серії 14000 орієнтують товаровиробників не на окремі норми викидів забруднюючих речовин, а на впровадження екологічного менеджменту, що конкретизується центральним серед документів цієї серії стандартом ISO 14001. Відповідність саме цьому стандарту є предметом екологічної сертифікації діяльності товаровиробників та

їх продукції, а отже, згідно з правилами СОТ і ЄС, "перепусткою" на міжнародні ринки, що скасовує технічні бар'єри в торгівлі. Слід відмітити, що існують переваги при дотриманні екологічних вимог та недоліки при їх ігноруванні.

Переваги при дотриманні екологічних вимог:

1. Зниження матеріальних витрат.
2. Зниження енергомісткості виробництва.
3. Відсутність непередбачених витрат на оплату страхових полісів.
4. Залучення кваліфікованого персоналу.
5. Вкладення капіталу у перспективні прибуткові сфери.
6. Привернення до своїх товарів "зеленого" споживача, зростання обсягу продажів.
7. Зміцнення іміджу фірми-виробника, розширення можливостей для реклами товарів і послуг на ринку завдяки "зеленому" маркетингу.

Недоліки при ігноруванні екологічних стандартів:

1. Випереджаюче зростання матеріальних витрат порівняно з конкурентами.
2. Відставання від конкурентів у перспективних науково-дослідних розробках.
3. Низька інвестиційна привабливість.
4. Збільшення страхових внесків.
5. Збільшення штрафів за порушення екологічних вимог, стандартів.
6. Жорсткий контроль за виконанням екологічних нормативів.
7. Зменшення ємності ринку.

Слід зазначити, що високі екологічні вимоги за рахунок введення більш жорстких екологічних стандартів сприятимуть зміцненню позицій товаровиробників як на вітчизняному, так і на міжнародному ринках.

Але, щоб досягти запланованих результатів слід враховувати екологічні стандарти ще при розробці задуму товару. Це дозволить проаналізувати відповідність виробленої продукції потребам споживачів, своєчасно виявити та ліквідувати можливі недоліки.

Отже, запровадження більш жорстких екологічних стандартів сприятиме по-перше, зацікавленню споживачів, що призведе до збільшення прибутку; по-друге, зміцненню позицій вітчизняних товаровиробників на міжнародному ринку, по-третє, зростанню ВВП країни.